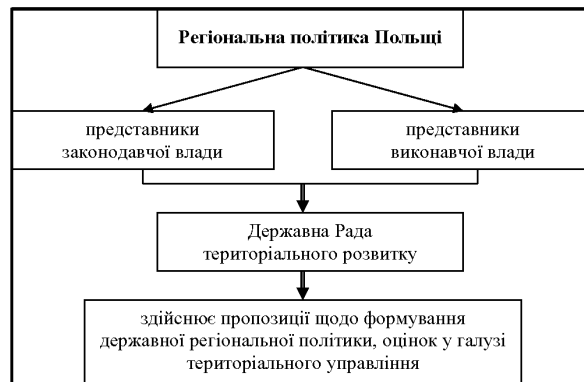
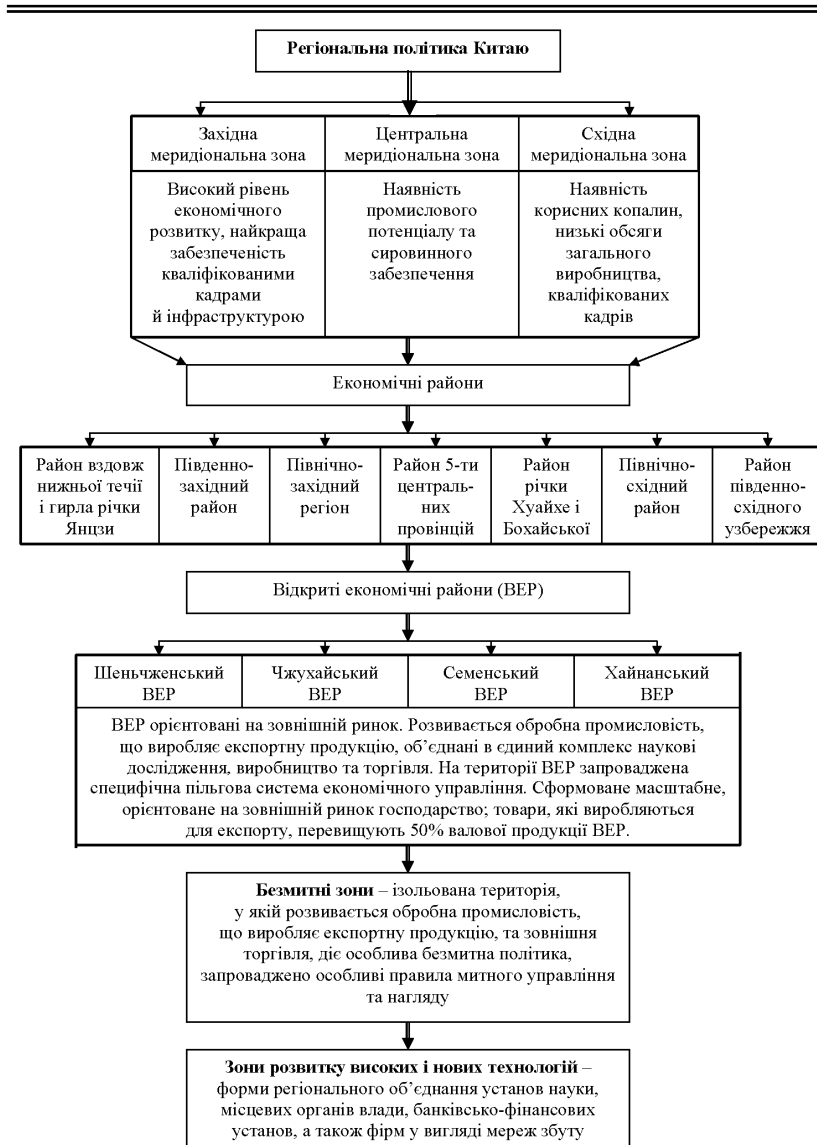
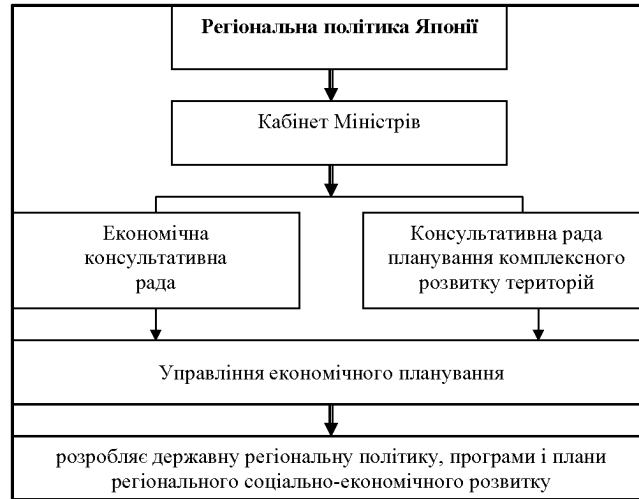

Тема 11

План семінарського заняття

1. Регіональна політика США.
2. Регіональна політика Китаю та Японії.
3. Регіональна політика Франції.
4. Регіональна політика країн Центральної та Східної Європи.

Ключові поняття

Субсидіарність – перенесення механізму вирішення важливих проблем на рівень їх виникнення.

Конвергенція – концепція про зростаючу подібність між двома протилежними соціально-економічними системами; процес, що характеризується схожістю ознак і остаточним злиттям двох систем.

Кооперація – система кооперативних організацій, створених з метою задоволення економічних, соціальних та інших потреб своїх членів; економічно обумовлена ідеологія виживання в жорстких економічних умовах, у тому числі трансформаційних криз, глобалізації світового економічного простору.

Диверсифікація – розподіл грошових капіталів, що інвестуються або позичаються між різними об'єктами вкладень з метою зниження ризику можливих втрат капіталу.

Теми рефератів

1. Управлінські структури, які займаються питанням формування і реалізації державної регіональної політики в зарубіжних країнах.
2. Завдання та принципи регіональної політики країн Центральної і Східної Європи та можливість їх застосування в Україні.
3. Цілі та завдання у сфері реалізації державної регіональної політики України з урахуванням зарубіжного досвіду.
4. Фінансове стимулювання регіонального розвитку в зарубіжних країнах.
5. Система стимулювання розвитку промисловості в зарубіжних країнах.
6. Модернізація регіональної політики в Європейському Союзі.

Тести для самоконтролю

1. Що є найважливішою формою державної регіональної економічної політики розвинених країн?

- а) обсяг ВВП і доходу на душу населення;
- б) проблемні регіони;
- в) регіональне програмування;
- г) система стимулювання регіонального розвитку.

2. Для держав, які вирізняються високим рівнем розвитку всієї системи економічного програмування (Франція, Японія, Великобританія, Нідерланди, Німеччина) характерним є регіональне програмування, яке:

- а) ґрунтується на таких показниках, як рівень безробіття та чисельність зайнятих у промисловості на 1000 жителів;
- б) передбачає складання балансів міжрайонних зв'язків та своєрідну регіоналізацію загальнонаціональних економічних завдань;
- в) враховує проблеми регіонів, що потребують державної підтримки;
- г) враховує потужність територіальної економічної системи та сукупності галузей матеріального виробництва, зосереджених в регіоні.

3. Поєднання усіх регіональних програм у національному плані економічного і соціального розвитку; координація проведення регіональних програм по вертикалі (галузеве управління) і

горизонталі (регіональне управління) відноситься до особливостей регіонального планування:

- а) України;
- б) Росії;
- в) Європейського Союзу;
- г) Франції.

4. У якій країні регіональне програмування забезпечується на загальногосподарському рівні програмами середньострокової економічної і соціальної політики (на 5 років) та п'ятирічними індикативними планами регіонального розвитку, якими охоплені всі депресивні і слаборозвинені структурно райони?

- а) Україні;
- б) Німеччині;
- в) США;
- г) Канаді.

5. Така форма фінансового стимулювання регіонального розвитку, як система пільгового кредитування, диференційована відносно 4 типів районів (Південь, розвинені зони Центру, недостатньо розвинені зони Півночі, решта частин країни) застосовується в:

- а) Німеччині;
- б) Франції;
- в) Італії;
- г) США.

6. Така форма фінансового стимулювання регіонального розвитку, як інвестиційні субсидії у проблемних регіонах; інвестиційні надбавки для нових федеративних земель; інвестиційні премії, що нараховуються після завершення проекту; знижки при продажу землі; прискорена амортизація застосовуються в:

- а) Німеччині;
- б) Франції;
- в) Великобританії;
- г) США.

7. У якій з нижчеперелічених країн регіони поділяються на "проміжні" зони розвитку та "зони допомоги"?

- а) Японії;
- б) Франції;

- в) Великобританії;
- г) США.

8. У Фінляндії відповідальність за проведення регіональної політики, за її координування, підготовку законодавства в даній галузі, визначення проблемних регіонів покладено на:

- а) Міністерство економіки;
- б) Міністерство внутрішніх справ;
- в) Міністерство промисловості і торгівлі;
- г) місцеві органи влади.

9. Європейський фонд регіонального розвитку, Європейський соціальний фонд, Фонд згуртування є:

- а) фінансовими інструментами проведення регіональної політики Європейського Союзу;
- б) структурними одиницями Європарламенту;
- в) структурними одиницями Європейської Ради;
- г) структурними одиницями Єврокомісії.

10. Документом, яким визначено основні підходи щодо реалізації регіональної політики Європейського Союзу, принципи і пріоритети політики зближення, є:

- а) бюджетна угода між Європейською Радою, Європарламентом та Єврокомісією;
- б) правила регулювання діяльності Структурних фондів;
- в) “Директиви ЄС по наданню допомоги національним регіонам”;
- г) “Спільна стратегічна директива щодо згуртування”.

Контрольні запитання

1. На яких загальноекономічних показниках ґрунтуються критерії виділення проблемних районів у країнах Західної Європи?
2. Які основні цілі та завдання регіональної політики розвинених країн?
3. Чому французька система регіонального програмування вважається однією з найбільш ефективних серед усіх, розроблених на Заході?
4. У працях яких вчених досліджується проблематика економічного розвитку регіонів зарубіжних країн?
5. Узагальнюючи світовий практичний досвід щодо розробки регіональних програм, виділіть основні їх складові.
6. Охарактеризуйте динаміку розвитку демографічних процесів у зарубіжних країнах.
7. Вкажіть основні засади державної регіональної політики України в довгостроковій перспективі.

Регіональна соціально-економічна політика

8. Охарактеризуйте зміну пріоритетів і фінансових інструментів у політиці згуртування Євросоюзу.
9. Назвіть основні напрями концепції “Червоного восьминога” в країнах Європейського Союзу.

Практичні завдання

Таблиця 11.1

**Показники розвитку економіки та чисельність населення
в деяких країнах Європи**

Країна	Роки	Чисельність населення, млн осіб	ВВП на душу населення, дол. США	Обсяг експорту високотехнологічної продукції (ВТП), млн дол. США	Обсяг експорту високотехнологічної продукції на один млн населення, млн дол. США
Україна	20__				
	20__				
Італія	20__				
	20__				
Іспанія	20__				
	20__				
Ірландія	20__				
	20__				
Ізраїль	20__				
	20__				
Білорусь	20__				
	20__				
Угорщина	20__				
	20__				
Польща	20__				
	20__				
Росія	20__				
	20__				

Рекомендована література

1. Актуальні питання і організаційно-правові засади співробітництва України і КНР в сфері високих технологій: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – К.: Київ ЦКТЕІ, 2004. – 112 с.
2. Барнз В. Нові регіональні економіки / В. Барнз, Л. Лебедур; пер. з англ. А. Пехник. – Львів: Літопис, 2003. – 196 с.
3. Бачан І.О., Михасюк І.Р. Глобальна економіка: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 403 с.
4. Березовенко С.М. Прогнозування довгострокових тенденцій світового ринку нафти // Наук. вісник Київського гуманітарного інституту: Серія екон. науки. – 2007. – № 1. – С. 15-24.
5. Бородаевский А. Тенденции социально-экономического развития в разных регионах мира // Мировая экономика и междуна-родные отношения. – 2007. – № 4. – С. 18-29.
6. Будкін В.С. Сучасні тенденції регіональних змін в міжнародній торгівлі // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 1. – С. 104-110.
7. Бурлай Т.В. Економіка ЄС і США: позиція у світовому просторі // Економіка і прогнозування. – 2005. – № 4. – С. 32-49.
8. Величко В. Інноваційні моделі у регіональній політиці Китаю: формування, структура, перспективи // Регіональна економіка. – 2006. – № 2. – С. 182-193.
9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи. Методологічний аспект. – К.: Либідь, 2006. – 241 с.
10. Дахно І.І. Світова економіка: Навч. посіб. для вузів. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: ЦУЛ, 2008. – 280 с.
11. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб. / За ред. Ю.Г. Козака, В.К. Ковалевського, К.І. Рженішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – 352 с.
12. Іваноньків О.О. Зарубіжний досвід розвитку економічних систем на інноваційній основі // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 12. – С. 23-30.
13. Карпенко Г.В. Досвід розвитку фондового ринку країн Європи та його використання в Україні // Фінанси України. – 2007. – № 6. – С. 90-96.
14. Кизим Н.А. Качество жизни населения и конкурентоспособность Украины и стран ЕС: Монография. – Харьков: ИД “ИНЖЭК”, 2005. – 164 с.

15. Коротенко Н.П. Порівняльна характеристика державного регулювання підприємництва в Україні та країнах ЄС // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 2. – С. 4-13.
16. Лисенко Ю.М., Коротка Т.А. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: Навч. посібник для вузів. – К.: Зовнішня торгівля, 2005. – 96 с.
17. Литвиненко І.В. Зарубіжний досвід розвитку регіональної економічної політики // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Т. 89. Вип. 76. Економічні науки. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – С. 36-41.
18. Мешко Н.П. Методологічні основи формування регіональної політики у сфері міжнародного науково-технічного обміну // Економіка: проблеми теорії і практики: Збірник наукових праць. – Випуск 237: В 6 т. – Т. I. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2008. – С. 95-102.
19. Младек Я. Реформування бізнес-середовища в країнах Центральної Європи // Ефективність птахівництва. – 2005. – № 12. – С. 31-33.
20. Наджафов З. Некоторые аспекты государственной инновационной политики в промышленно развитых странах // Економіст. – 2006. – № 6. – С. 54-56.
21. Нікітіна М., Гриваков К. До питання про державну політику Туреччини у зовнішньоекономічній сфері // Економіка України. – 2006. – № 4. – С. 88-93.
22. Павлюк К.В. Досвід реформування державних фінансів у нових країнах – членах Європейського Союзу // Фінанси України. – 2007. – № 2. – С. 44-45.
23. Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України / Київ. центр Ін-ту Схід-Захід; Ред.: С. Максименко. – К.: Логос, 2000. – 170 с.
24. Сломінський А., Сломінська М. Регіональні особливості підприємницької активності Білорусі // Регіональна економіка. – 2006. – № 2. – С. 195-203.
25. Стрежемецький Р. Зважаючи на світовий досвід: венчурний бізнес як фактор міжнародної конкурентоспроможності держави // Політика і час. – 2006. – № 7-8. – С. 62-68.
26. Тараканов Т. Мировой опыт ускорения экономического роста: ключевые факторы // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. – № 2. – С. 14-22.

27. Україна і світова економіка: оцінка ризиків та рекомендацій щодо економічної політики / Інститут Економічних Досліджень та Політичних Консультаций. – К.: Альфа-Принт, 2002. – 85 с.
28. Чужиков В. Модернізація регіональної політики в ЄС // Економіка України. – 2008. – № 4. – С. 56-63.
29. Чухрай Н. Спеціальні економічні зони в регіональній політиці інноваційного розвитку: польський досвід // Регіональна економіка. – 2001. – № 2. – С. 125-134.
30. Эльянов А. Развивающиеся страны в мировой экономике: тенденции и проблемы // Мировая экономика и международные отношения. – 2007. – № 2. – С. 3-16.